

Jauna nodokļu maksāšanas kārtība saimnieciskās darbības veicējiem

Samazināts IIN

Ja esi saimnieciskās darbības veicējs, proti, pašnodarbinātā persona, zemnieku saimniecības īpašnieks vai individuālais komersants, tad virkne nodokļu izmaiņu pozitīvi skar arī Tevi. Pirmkārt, tiek samazināts iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN) no 23% uz 20%, ar nosacījumu, ka Tavi ienākumi nepārsniedz 20 004 eiro gadā. Par to ienākumu daļu, kas būs no 20 004 līdz 55 000 eiro, tiks piemēroti 23% (līdzšinējā IIN likme), savukārt ienākumiem virs 55 000 eiro IIN likme būs 31,4%. Ieviešot progresivitāti ienākuma nodokļa piemērošanā, lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju saņems vairāk ienākumus, savukārt turīgākie maksās vairāk nodokļos.

Saimnieciskās darbības izdevumos varēs norakstīt 80%

Šī norma ir jaunums, tāpēc daudziem tā ir neskaidra. Proti, tā paredz, ka izdevumos varam iekļaut ne vairāk kā 80% no kopējiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem un par atlikušo starpību ir jāsamaksā IIN.

Tomēr ir arī izdevumi, kas ir pilnā apmērā iekļaujami saimnieciskās darbības izdevumos:

- darba alga un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, tai skaitā solidaritātes nodoklis;
- nekustamā īpašuma nodoklis;
- pamatlīdzekļu nolietojums;
- kompensācijas īrniekiem par dzīvojamo telpu atbrīvošanu un īres līguma laušanu sakarā ar dzīvojamās telpas kapitālremontu vai telpu pārbūvi saimnieciskās darbības veikšanai.

Tāpat izdevumu ierobežojumu nepiemēro:

- par pirmajiem diviem saimnieciskās darbības gadiem;
- par gadu, kurā izbeigta saimnieciskā darbība vai pabeigts likvidācijas process.

Ir palielināta arī pamatlīdzekļa vērtība, no kuras aprēķina nolietojumu, – līdzšinējo 427 eiro vietā no 2018. gada nolietojums būs jāaprēķina pamatlīdzeklim, kura iegādes vērtība ir lielāka par 1000 eiro.

Jārūpējas par savām sociālajām garantijām un pensiju

Kā līdz šim, pašnodarbinātajām personām, kuru ienākumi ir virs 430 eiro, būs jāveic Valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas (VSAOI) no ienākumiem, kas nav mazāki par minimālo algu (430 eiro). Vēršam uzmanību, ka minimālā alga 2018. gadā ir palielināta līdz 430 eiro līdzšinējo 380 eiro vietā. Tas nozīmē, ka VSAOI jāmaksā no 430 eiro vai brīvi izvēlētas summas, kas var būt arī lielāka par minimālo algu.

Iepriekš saimnieciskās darbības veicēji neveica maksājumus pensiju fondā, tādējādi paliekot sociāli neaizsargāti vecumdienās. Lai risinātu šo problēmu, jaunā reforma paredz, ka, sākot ar 2018. gada 1. janvāri, pašnodarbinātajām personām ir jāveic VSAOI pensiju apdrošināšanai 5% apmērā. Pievienojam tabulu, kurā redzama maksāšanas kārtība.

Īpaša kārtība lauksaimniekiem

Lauksaimniekiem no lauksaimnieciskās ražošanas ienākumiem būs jāaprēķina un jāveic sociālās iemaksas 5% apmērā pensiju apdrošināšanai tikai vienu reizi par gadu līdz nākamā gada 15. aprīlim.

Ja ienākumi no saimnieciskās darbības gadā ir mazāki par 50 eiro	Ja ienākumi no saimnieciskās darbības mēnesī ir mazāki par 430 eiro	Ja ienākumi no saimnieciskās darbības mēnesī ir 430 eiro un vairāk
<ul style="list-style-type: none"> • Neveic obligātās iemaksas. • Neveic iemaksas pensiju apdrošināšanai. 	<ul style="list-style-type: none"> • Veic obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai 5% apmērā no faktiskajiem ienākumiem, taču 5% nepiemēro pirmajiem 50 eiro no gada sākuma. 	<ul style="list-style-type: none"> • Veic obligātās iemaksas no vismaz 430 eiro 32,15% apmērā. • Veic iemaksas pensiju apdrošināšanai. 5% no starpības starp faktiskajiem ienākumiem un ienākumiem, no kuriem veiktas iemaksas 32,15% apmērā.

Piemērs

Ja saimnieciskās darbības veicēja ienākumi mēnesī ir 100 eiro, tad obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai būs 5 eiro.

Obligātās iemaksas un iemaksas pensiju apdrošināšanai var neveikt, ja ienākumi, rēķinot no gada sākuma, ir mazāki par 50 eiro.

PVN sliekšnis noteikts 40 000 eiro

Ja esi saimnieciskās darbības veicējs, kurš veic ar PVN apliekamus darījumus, esi vērīgs, jo izmaiņas, iespējams, skārušas arī Tevi. Proti, PVN maksātāju reģistrā Tev ir jāreģistrējas, ja ar PVN apliekamo preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā ir sasniegusi vismaz 40 000 eiro.

Svarīgi ņemt vērā, ka atsevišķos Pievienotās vērtības nodokļa likumā noteiktajos gadījumos jāreģistrējas PVN maksātāju reģistrā arī pirms iepriekš minētās summas sasniegšanas. Ar to sīkāk var iepazīties VID interneta mājaslapā.

EDS – Tava nodokļu internetbanka

Atgādinām, ka savam nodokļa maksātāja statusam un nomaksājamiem nodokļiem ikviens var sekot līdzi elektroniskajā deklarēšanas sistēmā (EDS). Informāciju par savām VSAOI vari atrast, atverot EDS sākuļlapu un kreisajā pusē noklikšķinot uz sadaļu "Pārskati", tālāk jāmeklē sadaļa "Par nodokļu maksātāju iesniegtās ziņas". Tāpat EDS sistēmā Tu kā saimnieciskās darbības veicējs redzēsi VID aprēķināto avansa maksājuma apjomu, ko, sākot ar 2018. gadu, VID aprēķina automātiski. Saimnieciskās darbības veicējam tikai jāpārliedz par tajā norādītās informācijas patiesumu, un gadījumos, kad ienākumu apmērs mainīsies, saimnieciskās darbības veicējs tāpat kā līdz šim varēs iesniegt avansa maksājuma precizējumu.